

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಹುಕುಂ ಆಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಛಾರ್ಜ್ ಹ್ಯಾಂಡ್‌ಲವರ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿರಾಕರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಿನ್ನೆ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನೂ ಸಹ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಅವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಿನ್ನೆ ಬಿಜಾಪುರ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಛಾರ್ಜ್ ಹ್ಯಾಂಡ್‌ಲವರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಹೆಚ್ಚು ಆತಂಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ.

PRIVATE MEMBERS RESOLUTIONS

(i) re : Conducting Castewise Census in the State

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Now further discussion on the Resolution moved by Sri Hanume Gowda. Reply from Government may be given.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ (ಅರೋಗ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡರು ನುಮಾರು 4 ಗಂಟೆಗಳ ಹೊತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ನಾನು ಅದನ್ನು ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ರಾಲಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ರಾಲಿಸದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಒಂದೆರಡು ಸಾರಿ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡರು ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ನಿರ್ಣಯ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :—

“This Assembly is of the opinion that a recommendation be made to the Government of India to conduct a castewise census of the people of the State, which has been discontinued from 1951 to ascertain the political, economic and social advancement of the people castewise.”

ಇದರ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಗಳನ್ನೂ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಿಂದ ಎನ್ಯೂಮರೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದು ಸೆನ್‌ಸಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಅಂಶದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಈ ವಾದಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮೂದಾಗಿರುವ 69ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು.

MR. VICE CHAIRMAN (SRI P. A. PAVASHE) in the Chair

ಈಗ ನಾವು ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಒಂದು ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ಯಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಎನ್ಯೂಮರೇಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ತೊಡಕು ಬರುತ್ತದೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮೇಗೌಡರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

10-30 A.M.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ತಾವು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪೀಠಿಕೆ ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಸೆನ್ಸಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈಗ ನಾವು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಇರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯಂಟ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಜಾತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸೆನ್ಸಸ್ ಎನ್ಯುಮರೇಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತವಾದದ್ದು ಆಗ ಆದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್‌ನೇ ಸೋಷ್ವಟಿ ಇರಬೇಕು; ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಾವು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಮುಂದುವರಿಯಬಾರದು ಎಂದು 1951ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಜಾತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಸೆನ್ಸಸ್ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಸಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಯಾವುದು ಎಂದರೆ ಫೆಡರಲ್ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮತ್ತು ಫೆಡರಲ್ ಜೈಬ್ಸ್. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಇವರು ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ, ಇವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಇನ್ನುಳಿದಿದ್ದನ್ನೂ ನಾವು ಎಂಗಡಿಸಿಕೊಂಡು ಭಿದ್ರ ಭಿದ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಕಾಕ ಕಾರ್ಲೆಲ್ಯರ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ನೋಡಿದರೆ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಜಾತಿಗಳು ಇವೆಯೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಾಕ ಕಾರ್ಲೆಲ್ಯರ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಜಾತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೋಡಿದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೇರೆಯವರು ಅನೇಕರು ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪಥದಲ್ಲಿ ಒಯ್ಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂದೆ ನಾಗಣ್ಣಗೌಡ ಸಮಿತಿ, ಶ್ರೀ ಬೀರಪ್ಪನವರ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಈಗ ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಿತಿ, ಶ್ರೀ ಹಾವನೂರು ಸಮಿತಿಯೂ ಕೂಡ ನೇಮಕ ಇದೆ. ಅವರು ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನು ಎಂದರೆ ನಾವು ಏನು ಈ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಂದ ವರದಿ ಬರುವವರೆಗೆ ಕಾದು ನೋಡೋಣ. ಜಾತಿಯನ್ನು ಎಂಗಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ಅದು ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಈಗ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಅನುತತ್ಯಂಥಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಕಾನಾಮಿಕಲ, ಸೋಷಿಯಲ ಮತ್ತು ಎಜುಕೇಷನಲ ಇರಬೇಕೇ ಏನು ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮುಂದೆ ನಿರ್ಣಯ ಬಂದರೂ ಬರಬಹುದು. ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ವರದಿ ಬರುವವರೆಗೂ ನಾವು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇವೆ. ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲೂ ನಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದಿಲ್ಲ? ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯಲ್ಲೂ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ಯಾಕ್ವರ್ಡ್‌ನೂ ಹಿಂದೆ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ, ಲೆಂಗಾಯತರಲ್ಲೂ ಹಿಂದೆ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಒಕ್ಕಲಿಗರಲ್ಲೂ ಹಿಂದೆ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಹಿಂದೆ ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಒದಿ ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಈಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ, ನಾವೇ ನೇಮಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಕಾದು ನೋಡೋಣ. ಆ ವರದಿ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ಆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಇದೆ, ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಅಕಾಲ. ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದೆ, ಅದು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್‌ವೆಸ್ ಸೆನ್ಸಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಬ್‌ಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಇದರಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮೇಗೌಡರಲ್ಲಿ.....

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇರುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಎಂದರೆ ಎಕನಾಮಿಕಲ, ಎಜುಕೇಷನಲ ಮತ್ತು ಸೋಷಿಯಲ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಮೀಷನ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅವರು ಕೂಡ ಯಾರು ಯಾರು ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಕಕಾರ್ಲೆಲ್ಯರ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಇದೆ. In the Kakakalelkar report, it has been stated :

“In the absence of the caste census, it is rather difficult for us to come to any definite conclusion so far as this aspect is concerned.” This is one of the comments expressed in that report.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ಅದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ನೀವು ಜೋನರ್ ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ? ಜೋನರ್ ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರಸಲೂಷನ್ ಯೂನಿಯಮಸ್ ಆಗಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ, ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಪುಸ್ತಕ ಓದಿ ನೋಡಿ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದಿಲ್ಲ. What is the action that the Government proposed to take in that direction?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಜೋನರ್ ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವಂಥ ನಿರ್ಣಯ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—If the hon. Minister wants to know I will read it again. It has already been recorded. ಆ ಸಭೆ ಸರ್ವಾನುಮತ ದಿಂದ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಅಘಾತವಾದರೂ ಏನು? ಯಾವುದು ಎರಡು ಮೇಜರ್ ಕಮ್ಯುನಿಟಿಗಳು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿವೆ? ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿವೆ? ಅದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ, ನಿಜ ಯಾವುದು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. 64 ಜನ ಕ್ಲಾಸ್ ಒಂದು ಅಫೀಸರ್ಸ್ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯನಂಗತಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಜನತೆ ಮುಂದೆ ಇದ್ದಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದರೆ ತಿಳಿಸಿ. ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಡೋಲು ಹೊಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಡಿ, ಇಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಡೋಲು ಹೊಡೆಯುವುದಾದರೆ ಹೊಡೆಯಿರಿ?

Sri H. SIDDAVERAPPA.—As regards the decisions to be taken on the proceedings of the Zonal Conference, that matter is before the Central Government for consideration.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—The hon. Minister for Health Sri H. Siddaveerappa belongs to a majority community. I would like to charge you. I have quoted the list of appointments to the Class I posts made during the regime of Vokkaligas and Lingayats.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್ (ಸಿಂದಗಿ).—ನಾವು ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಕಡೆಯವರು ಎಂದು ಬಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜನ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಠಿಣವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಯಾರನ್ನೇ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೂ, ಅವರೆಲ್ಲರ ವಿರೋಧಿ ನಾನು. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ವಿರುದ್ಧ ಜತ್ತಿ ಯವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಲಿಂಗಾಯತರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಜನ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ, ಅದು ಹೇಳುವುದು ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ಜನ ನಿಮ್ಮವರು ನಮಗೆ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಹೊಣೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಲಿಂಗಾಯತ ಸಮಾಜ ಬಿಡಬೇಕೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಲಿಂಗಾಯತ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಮಾಜವನ್ನೇ ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಇಲ್ಲ. ಲಿಂಗಾಯತರಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಬಡವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು, ಈಗ ನಮಗೆ ಕ್ಲಾಸ್‌ಲೆಸ್ ಸೊಸೈಟಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು. ಹರಿಜನರಿಗೆ 18 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಏಕೆ? ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ 28 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಆಪರಾಧವೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮನ್ನು ಅಪರಾಧಿಗಳು ಎಂದು ಜನ ಇವತ್ತು ಬೊಬ್ಬೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಲಿಂಗಾಯತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದವರು ಅನೇಕರಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರೆ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ, ನಾವು ಜನರಿಂದ ಶೋಷಣೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅನಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ತಾವು ಜಾತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸೆನ್‌ಸಸ್ ಅನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದು, ಇದಕ್ಕೆ ತಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ತಾವು ಏನು ಒಂದು ಬುಕ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಅದನ್ನು ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಿರುಗಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ತಾಕತ್ ಇಲ್ಲವೇ? ಲಿಂಗಾಯತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜೀವಂತ ಉಳಿಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಖರ್ಚಿನಂವ ಬುಕ್ ಅನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯಾರು ಏನಾದರೂ ಅಂದರೆ, ಅದನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಪ್ರೆಂಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಅವರ, ನೆಹ್ರೂಜಿಯವರ ಸಂದೇಶ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಹರಿ

ಜನರ ಉದ್ಧಾರ ಅಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಬುಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಿರುಗಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇವತ್ತು ನಮಗೆ ಕ್ಯಾಸ್‌ಲೆಸ್ ಸೊಸೈಟಿ ಬೇಕು. ಯಾರು ಎಕನಾಮಿಕಲ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್, ಯಾರು ಎಕನಾಮಿಕಲ ಫಾರ್‌ವರ್ಡ್ ಎನ್ನುವುದು ಬೇಕು ಮಲ್ಟಿಕಾರ್ಜನಸ್ಯಾಮಿಯವರು ಹರಿಜನರಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರು ಎಕನಾಮಿಕಲ ಫಾರ್‌ವರ್ಡ್. ಲಿಂಗಾಯಿತರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಎಕನಾಮಿಕಲ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಇದ್ದವರು ಇಲ್ಲ? ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಲಕ್ಕೂ ಒಂದು ಚೀಲ ಇಲ್ಲದಂಥವರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ನಮಗೆ ಕಷ್ಟ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ನಾವು ಏಕೆ ಜನರಿಂದ ಅನ್ನಿ ಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮಗೆ ಅವರುಗಳು ಏನೂ ಮಾಡಲ್ಲ. ಅವರೇ ಅವರಿಗೋಸ್ಕರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಕ್ಯಾಸ್‌ಲೆಸ್ ಸೊಸೈಟಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ. —ನೀವು ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ, ಜತ್ತಿಯವರಿಗೆ, ಕಂಠಿಯವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇವತ್ತು ನೀವು ಅನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್. —ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ. —ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು, ಯಾರೇ ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಹರಿಜನರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಅದು ಒಂದು ತರದ ಪರಮಾವಧಿ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅನಾಹುತವಾಗಿದೆ, ಲೂಟಿ ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಡೆ ಜನ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಇದೂ ಕೂಡ ದೇಶಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಘೋರ್ಷಡೆ. —ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪು ಏನು? ಹಿಂದುಳಿದಿರತಕ್ಕ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

Sri H. D. DEVE GOWDA. —I can go to the extent of taking a challenge to prove it.

Sri H. SIDDAVEERAPPA. —There is time for you to wait and ask questions, Let us wait until the Backward Class Commission report is received. ನೀವು ಅವೇಶಪೂರಿತರಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ದೇವರ ಹಾಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂತುಕೊಂಡು ಕೇಳಿ. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ. —ನಾನು ಈ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡು ತಾವು ಹೇಳತಕ್ಕ— ಈ ತರಹದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಲೂಟಿ ಹೊಡೆದಿರುವ ಜನ ನಾವಾದರೆ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಚಾರ್‌ಜ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಅದನ್ನು ಏಕೆ ತಾವು ಅಕ್ಸೆಪ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು? ಇವತ್ತು ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಯಾರು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಹಿಂದುಳಿದಿರತಕ್ಕ ವರ್ಗ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಬೇಕು?

Sri H. SIDDAVEERAPPA. —Please wait for some time.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ. —ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ ಕಮೀಷನ್ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಹೇಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪ. —ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ಯಾವ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಅವರ ವರದಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ ಕಮೀಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರಲಿ, ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ. —ಕಾಕಾ ಕಾರ್‌ಲೆಬ್ಬರ್ ಕಮಿಟಿಯ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕೋಟಿ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ ಜನರೆಂದು ನೀವು ಸೋಲಿಗು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ಏಕೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪ. —ಜಾತಿಯ ಆಧಾರವಿಲ್ಲದೆ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ ಯಾರೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರತಕ್ಕ ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಯಾವ ಅಧಾರದ ಮೇರೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನು ನಾಲ್ಕುವರೆ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಬಿಜಾಪುರದ ಭಾಷಣವಲ್ಲ, ಮಂಡ್ಯದ ಭಾಷಣವಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ನಿಗುವು ರಫ್ತುಟ ಮಾಡಿ, ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದರಲ್ಲಿ ಅನತ್ಯ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ, ನಾನು ಏನು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ, ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಸೆನ್ಸೆಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ತಾವು ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದು ತೂಕವಾದ ವಾದ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ; ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸೆನ್ಸೆಸ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್. I am taking cover under technical grounds. Census is a central subject. Even if you wish to we cannot do it, because it is a central subject, unless the constitution is amended.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—There is no such thing. You can move a resolution here to that effect. The Constitution will not come in the way of doing it. Several times Constitution was amended when its necessity arose.

Sri S. BANGARAPPA.—Constitutional provisions will not prohibit this Assembly to pass a resolution in this respect. A resolution could be made requesting the Central Government to amend the Constitution.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಪ್ರೆಂ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದು ನಡೆದಿದೆ. ಕಳೆದ ಮುಖಂಡತ್ವ ದೇಶಕ್ಕೆ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಗ ಅನ್ನಿ ಸಿರಲಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಅದು ಬರಬಾರದು ಎಂದು ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅರೀತಿ ಮಾಡಿರುವುದು. That is why I said any hon. Member who contributes to this should have gone through the deliberations of the Constituent Assembly when this question came at the time of framing the Constitution.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ದಿವಸ ಹೊಟ್ಟೆಯಪಾಡಿಗೆ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—For arguments ake, what you say is true. it can only be temporary and cannot continue for long. I would like to know from you whether casteism or communalism has to be perpetuated in this country.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—I am the last person to say it. But the people in the helm of affairs are doing it.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Therefore I would say that it will not serve your purpose if enumeration takes place on caste basis. I know what is working in your mind. For that I am not in a position to give any replv. What I would feel is, so far as this particular subject is concerned, technically census is the Central subject which the State cannot interfere. Census has been deliberately made a central subject for the reason that we cannot go on perpetuating enumeration of caste and sub-caste excepting the special provision made for the scheduled castes. Therefore, I would say that this will not serve our purpose

for the time being and let us wait till we receive the report of the Backward Classes Commission. I know you have devoted much of your time and you have spent hours. But what I say may appear superfluous because without referring to your arguments I will reply.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಂಗಪ್ಪ.—ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ವರದಿ ಬರುವವರೆಗೆ ಕಾಯೋಣ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏಂಥ ಒಂದು ಸೆನ್ಸಸ್ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಿಪಾರಿಸು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕಕರಾರ್ಗಿ ತೊಂದರೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಂಕಿಅಂಶ ಕೊಟ್ಟು ಜಾತಿವಾರು ಸೆನ್ಸಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಂದು ಹಾಜರಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಯಾವಯಾವ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ ಯಾವ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅಂಕಿಅಂಶ ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ನೌಕರಿ ವಿಷಯವೇನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್, ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಮಾನ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿದರೂ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವಿದೆ, ಅದನ್ನೂ ಚರ್ಚಿಸಿ ನಿರ್ಧಾರವು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ, ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಿಲ್ಲ. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಹಿಂದುಳಿದ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಆಯೋಗವಿದೆ, ಅದರ ವರದಿ ಬರುವವರೆಗೆ ಕಾಯೋಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗೆ ಹೇಳಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸದಸ್ಯರು ಎತ್ತಿರುವ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಸರಕಾರ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ನಮೂನೆ ಇದಲ್ಲ, ಅಂಕಿಅಂಶ ನೋಡಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ನೂಟನುಕ್ಲೇಸ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್ ವೈ. ಪಾಟೀಲ್.—ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಆರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಸ್ಪಿರಿಟ್ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಆರೋಗ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಸಚಿವರು, ಅವರು ರಾ ಗ್ಯಾಜುಯೇಟ್. ಆದರೆ ಸಾಧನಸಾಮಗ್ರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಆರ್ಗ್ಯುಮೆಂಟ್ ಹೇಗೆ ಮಾಡುವರು ? ಎಫ್.ಆರ್.ಸಿ. ಎಸ್. ಸರ್ಜಿಫಿಕೇಟ್ ಇದ್ದರೂ ಆಪರೇಷನ್ ಸಾಮಗ್ರಿಯಿಲ್ಲದೆ ಆಪರೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿಂದ ವರದಿ ಬರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಲು ಆಧಾರವೇನು ? ಎಕನಾಮಿಕ್ ಕಂಡೀಷನ್ ನೋಡಿ ಹಿಂದುಳಿದವರು ಎಂದು ಹೇಳಲು ಹೊರಟಿದ್ದೀರಾ ಹೇಗೆ? ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಆರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಬೇಕು, ಅದನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಜಾತಿವಾರು ಸೆನ್ಸಸ್ ಮಾಡುವುದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್ ಆದರೂ ನಾವು ಠರಾವು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಭ್ಯಂತರವೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜವಾಬು ಕೊಟ್ಟರೂ ಇವರು ಸಮಾಧಾನವಾಗತಕ್ಕಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ...

11-00 A.M.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾವು ಕೇಳಿದಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿ ಕನ, ವಿಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಅಂತಿಮಶಃ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಾಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಅದು ನಿಜವಾದ ಮಾತು. ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಜವಾಬನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಅವರ ಮನಸ್ಸು ನಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ ತಾವು ರೂಫ್ ಪ್ರಕಾರ ಇದನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಆ ಮೇಲೆ ಇವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ನನ್ನದೇನೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಬಂದು ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಹವಣಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ರಿಜಲ್ಯೂಷನ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ಯಾನ್ಸ್‌ವೆಜ್ ಸೆನ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿಯೇ ಸದರನ್ ಜೋನಲ್ ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್ ರಾರ್‌ಭಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವಾಗ ಈ ರಿಜಲ್ಯೂಷನ್‌ನ್ನು ಒದಿಕ್ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ.

Sri H. SIDDHAVEERAPPA.—In that case your object is served.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಅದು ಪಾರ್ಟಿ ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್ ಅಲ್ಲ. We have not passed a resolution in our party. If the Leader of Opposition were to agree for a casteless society it is a different question. But if the Leader of Opposition wants to have a caste-ridden society then we may think of all these things ಹೆ ಮೈನೂರಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಾಕಿ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಎಂದು ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್, ಇದರಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕನ್‌ಸಿಷನ್ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೆಲವು ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್‌ನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು. ಇವತ್ತು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ಯಾನ್ಸ್‌ವೆಜ್ ಕನ್‌ಸಿಡರ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತು ಅಗಸರ ಜಾತಿಯವನೊಬ್ಬನು ಎಂ.ಎ.ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಅವನನ್ನು ನಾವು ಅಗಸರ ಜಾತಿಯವನು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವೇದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ಸೈಕರಾಡಿಕರ್ ತೊಂದರೆ ಏನು ಆಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅದೃಶ ಕೊಟ್ಟು We have to see that he is also involved. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವಂಥ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಹಾಗೂ sense of participation ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ನಾವು ಇದನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿ ಇವತ್ತು ಮಾತನಾಡುವಂಥ ಕಾಲವಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕ್ಯಾನ್ಸ್‌ವೆಜ್ ಸೋಸೈಟಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ We can think of all these things. ಇಲ್ಲ ಕ್ಯಾನ್ಸ್‌ವೆಜ್ ಸೋಸೈಟಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಆ ವಿಷಯವೇ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ರಂಗನಾಥ್‌ರವರು ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಪೂರ್ಣ ಸಮ್ಮತಿ ಇದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.

Sri K. H. RANGANATH.—That was not a conference organised by the Congress Party. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯ ಪತಿಯಿಂದ ನಡೆದಂಥ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಮೋಷನ್ ಅದು ಅಲ್ಲ. ನಾನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾದುದರಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪಾರ್ಟಿಯವರೂ ಇದ್ದರು. It was not a conference organised by the Congress party.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಯಾವ ಯಾವ ಪಾರ್ಟಿಗಳು ಇದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದಂಥವರೂ ಅಲ್ಲ ಸೇರಿದರೆಂದು ನಾನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಗೆ ಯಾರುಯಾರು ಬಂದಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. It is not a resolution passed by the Congress Party.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—I have never said like that.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಯವರೂ ಇದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ರಾಜಯ್ಯನವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಸ್ಕ್ ಪೈಪ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಅಗಬೇಕೆಂದು ರೆಜಲ್ಯೂಷನ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇನ್ನಾಗ್ಯೂರೇಟ್ ಮಾಡಿ ಹೊರಟು ಹೋದರು ಅಷ್ಟೆ. ರೆಜಲ್ಯೂಷನ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

Sri K. H. RANGANATH.—When you are not for a casteless society the whole arguments of yours fail.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—The things are changing in the country. I have attended certain marriages where the Scheduled caste boys have married Brahmin girls. Such a thing was unthinkable before.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಹರಿಜನ ತಿಮ್ಮಣ್ಣನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ ನೀವು ಎರಡು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದು ಊಟ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಬರೀ ಮಾತನಾಡು ವುದು ಸುಲಭ ಕಾರ್ಯತಃ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ನಾವು ತಿನ್ನುವಂಥ ಊಟವನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನಾಳೆಯೇ ಬರುತ್ತೇವೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—What the hon. Members require is quite clear. They want a specific reply to all the arguments they have advanced and secondly such a demand was made in a very important conference. The hon. Members say that this House is sovereign and competent to pass such a resolution recommending to the Government of India to take necessary steps. These are only the two things for which they want specific reply. Let us pin-point to these two things only.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಊಟಮಾಡಿ ಅದಮೇಲೆ ಇಂತಹ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡು ತ್ತೀರೋ ಊಟಕ್ಕೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಬರುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನೀವೂ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಬಂಧುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇವತ್ತು ಜಾತಿಯ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸೆನ್‌ಸಸ್ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ತೆಗೆಯಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೂಡ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುವರ್ಗದವರು ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಅವರಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಜಾತಿಯ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸೆನ್‌ಸಸ್ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ತೊಂದರೆ ಇದೆ? I stayed in his house. Not that I want anything. What is the difficulty? 25 ವರ್ಷ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದದ್ದಕ್ಕೂ ಇವತ್ತಿಗೂ ಬಹಳ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬಹುದು. ಇವತ್ತಿಗೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಳೇ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಲಂಗಾಯಿತರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿಗೂ ಊಟ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಎರೆ ಹಾಕಿ ಗೋಮಯ ಹಾಕಬೇಕು. ಅವರ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಈಗ ಕಡಮೆ ಇರಬಹುದು. ನಾನು ಮೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಿನ ಇದ್ದೆ. ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದೆ, ಊಟಮಾಡಿದೆ. ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಎರೆ ಎತ್ತಿ ಹಾಕಿ ಗೋಮಯ ಹಾಕಬೇಕು. ಅಂಥವರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಜಾತಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ಸೆನ್‌ಸಸ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನೀವು ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತೊಡಕೇನು ? ಇವತ್ತು ಬ್ಯಾಕ್‌ಪಡ್ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಇಲ್ಲ. 1947 ಆಗಸ್ಟಿನಿಂದ ಈ ದಿವಸವರೆಗೆ ಕ್ಲಾಸ್ 4ಗೆ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್‌ನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪಾತೀವಾರು ಸೆನ್‌ಸಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಏಕೆ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I personally feel, Sir if you agree and permit I will move this resolution if it is acceptable to them.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಒಂದುವೇಳೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಪೋಸ್ಟ್‌ಪೋನ್ ಮಾಡೋಣ. ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಗಂಟೆಕಾಲ ಮಾತನಾಡಿ, ನನ್ನ ಗಂಟಲಿಗೆ ಏಟಾಗಿದೆ. ನಮಗೆ ಚರ್ಚೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮುಂದೆ ನಿರ್ಣಯ ಆಗಬೇಕು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಲಬೇಕು ಎಂದರೆ ನಾವು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ನಾಳೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇವೊತ್ತು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸೋಣ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I cannot give any assurance like that let it not be said that I am not in a position to reply by point. I have got one stand and that is the stand I wanted to place before you.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಲ್. ಕಬಾಡಿ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆಗುವುದಾದರೆ ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ಪೂರ್ವಭಾವಿತ್ವದಿಂದ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ತಂದಿರತಕ್ಕ ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್‌ಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ತರುತ್ತಾರೋ ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I would like to say that the members will have further time for discussion on this.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಆಕಾಶದವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಂಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ನಿಮಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪಾತೀವಾರು ಸೆನ್‌ಸಸ್ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನೀವು ಏನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಕೊಡಿ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I am sorry, I cannot give that assurance. As things stand today, this is the stand of the Government ; under the Constitution we cannot consider it here, because census is a central subject. I therefore request the hon members to wait until the report of the Backward Classes Commission is received. I request hon. member Sri Hanume Gowda to withdraw the Resolution.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The mover of the Resolution has the right of reply.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ (ಹಾನನ).—ಸ್ವಾಮಿ ಕಳೆದ 4 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತಾವು ಏನು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರೋ ಅಲ್ಲಂದಿಚೆಗೆ ಪಾತೀಯತೆಯ ಭೂತವನ್ನು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾತೀಯತೆಯ ಭೂತದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಆಗಿ ತಕ್ಕಂಥ ತೊಂದರೆಗೆ ಏತು ಮುಂದೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಭವಿಷ್ಯದ ಕೇಡಿಗೆ ನೀವು ಹೊಣೆಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯಾರೂ ಅಲ್ಲ. ಕಳೆದ 25—26 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೊಸ ಪಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಪಾತೀಯತೆಯ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶದಿಂದ

ಜಾತೀಯತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಪೋಷಿಸುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇದು ಒಂದನೇ ವಿಚಾರ. ಎರಡನೇ ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ, ತಾವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ಭದ್ರಭದ್ರವಾಗಿ ಒಡೆದಿದ್ದೀರಿ. ಹಿಂದೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಡೆದರು. ನೀವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚರು, ಅಸ್ತತ್ಯರು, ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರು, ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವವರು, ಮೇಜರ್ ಕಮ್ಯುನಿಟಿಯವರು, ಮೈನರ್ ಕಮ್ಯುನಿಟಿಯವರು ಹೀಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭದ್ರ ಭದ್ರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತತ್ಯರು ಇದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ! ಜಾತಿ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ! ಮಾನ್ಯ ಹನುಮೇಗೌಡರು ಕೋಪದಲ್ಲಿ ಏನೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಮೈ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅವರು ಇರುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿ ತೆಗೆಯಿರಿ ಎಂದರೆ ನೀವು ತಯಾರಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಜಾತೀಯತೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘನ ಮಾಡಿದವರು ಇವರೇ. ಹೋದ ಹೋದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರರು ಮಾಡಿರುವ ಭಾಷಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು, ಲಿಂಗಾಯತರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು, ಆವರವರ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೇರೆಯವರನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಮಾಡಬಾರದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲ ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಪೋಷಿಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಾವೇ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ದೇಶದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಡಂಗುರ ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಆಳಿರತಕ್ಕವರು ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಮಾಡಬಾರದ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಆಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕಾದರೆ ಜಾತಿಪಾರುಜನಗಣತಿ ಆಗಲೇ ಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದವರು ಮಾಡಬಾರದ್ದನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ನಿಜವೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಜನತೆಗೆ ತೋರ್ಪಡಿಸಬೇಕು, ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಆ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ನಾನು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೇಗೆ ಬಗೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ನೀವು ಹೇಳುವ ವಾದದಲ್ಲಿ ತಿರುಳಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವುದು ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು ! ಅದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದೇ ಮಾರ್ಗ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದವರು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಲು ಹಾವನೂರು ಆಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅವರು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು ಅಲ್ಲವು ವರೆಗೂ ಕಾದಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾವನೂರು ಆಯೋಗದವರು ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರ ಸಭೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಬಂದು ಕಾಣುವ ಜನರಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಅವರು ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಮೂರೂ ಕಾಲ ಕೋಟಿ ಜನರು ಹೇಗಿದ್ದಾರೆ, ಏನು ಎನ್ನುವ ಮಾಹಿತಿ ಆವರಲ್ಲ. ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂಥಂಥ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದವರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನರು ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ ? ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಜಾತಿವಾರು ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರತಕ್ಕ ಜನರನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಾವನೂರು ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರುವ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೂ ಹಾವನೂರು ಕಮಿಷನ್ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರಚನೆಯಾಗಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಅವರು ಜಾತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳೂ ಜನತೆಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಾನು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ)

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಚಾರ, ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿಕೊಡದು, ಇದು ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂತ್ರಿ ರಾಜಯ್ಯನವರು, ಅನೇಕ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇದ್ದು, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದ ಜೋನರ್ ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್ ನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾದಾಗ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಜಾತಿವಾರು ಜನಗಣತಿ ಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ? ಆಯಿತ್ತು. ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಹೂ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೂ ಹೂ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ನೆಗೆದು ಬೀಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—It is a mis-statement of facts. She was not present when that resolution was passed. She only inaugurated the conference for the betterment of the Backward Classes.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಆ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಯಾವುದು ಎನ್ನುವುದು ಸತ್ಯವಾಗಲಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಹೇಳುವುದು ಒಂದು ಮಾಡುವುದು ಒಂದು. ಹೀಗೆ ದ್ವಂದ್ವ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ಕಾಲ ಜನ ಇದನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದೂ ತಿಳಿಯಬೇಡಿ. ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ಅಡರಣೆಗೆ ತರಬೇಕು. ನೀವುಗಳೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇದ್ದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯುನಾನಿಮಸ್ ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ಆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು, ಬೇರೆ ಸಮಾಜವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕುತಂತ್ರಯುತವಾದುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಅತ್ಯಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆದಂಥ ನಿರ್ಣಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಯಾಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಎದ್ದು ಹೊರಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದ ಎರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಜನತೆಯ ಪರವಾಗಿ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹೇಳುವುದು ಒಂದು, ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದೊಂದು ಅಲ್ಲ. ಜನರ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡುವ ವಿಧಾನವೇ ಬೇರೆ, ಇಲ್ಲಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವೇ ಬೇರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡದೇ ಅತ್ಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಏನು ಒಳ್ಳೆಯದು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಆ ರೀತಿ ನಡೆಯಿರಿ. ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗಾಗಿ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿದ್ದು ತಮಟೆ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಡಿ. ಅತ್ಯವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದೇಶದ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಯಾವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆ ರೀತಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಹಿಂದಿನ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬೇಡ ಎಂದು ಜನ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು. ನಾವೂ ಮೂರೂ ಮತೊಂದರು ಜನ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಮತದಿಂದ ದೇಶದ ಜನತೆ ಇವರಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ 27ಕ್ಕೆ 27 ಜನರನ್ನೂ ಆರಿಸಿತು. ಈ ಸಭೆಗೆ 17 ಜನರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 160 ಜನರನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿತು. ಹಿಂದೆ ಆದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಸರಿಪಡಿಸಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಮೃದ್ಧ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಗರೀಬಿ ಹಟಾವೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷ ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆದರೆ ನೇಣು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಡವರು ಪ್ರಾಣ ಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ತುಂಡು ಹಗ್ಗವೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ದೇಶವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

(ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಒಟ್ಟಿಗೇ ಎದ್ದು ನಿಂತರು)

11-30 A.M.

SRI S. M. SEERNALI CHANDRASHEKHAR.—I am on a point of order. Is it within the scope of the resolution?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ನಿಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಭಾರದಲ್ಲಿ ನೇಣು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ತುಂಡು ಹಗ್ಗ ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಿದೆ?

MR. DEPUTY SPEAKER.—The hon. member is asking whether it is something outside the scope or whether it is unparliamentary. We should not be touchy about all these things.

SRI D. B. KALMANKAR.—I want to have a clarification from the hon. Member. It appears the hon. Member is making a speech as it is made during the elections. We are in the August House. Let him go by facts if he wants to say anything. The public will decide whether we are doing things correctly or not. We need not be afraid of this fact. We are in democracy and we have to go in a democratic way. Much time has been taken for this. Let him go by facts.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—What more facts do you want other than what we have stated already?

SRI D. B. KALMANKAR.—He was talking about the economic conditions of the people. If he wants to criticise he has to come out with facts and figures. Further he has to give the remedial measures to be taken.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಯಾವ ಯಾವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಅಧಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಗೆರೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಜನರ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವಿಕೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ನಾನು ಹೇಳಿದಂಥ ಮಾತಿಗೆ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಬಾರದಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ದೇಸಾಯಿ.—ಅಂದರೆ ತಾವು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿ ಎಂದು ಅರ್ಥವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ಪ್ರಕಾರ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The Hon. Members must have patience and restraint, if I may add strength of mind, to bear with harsh criticism also. Unless there is harsh criticism the debate will not be lively and it will be dull. That is the essence of the parliamentary democracy. If people are touchy, it is difficult. This is my experience as I have been in the legislature for some time.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬಾರದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು, ತಾವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಅದಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ, ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಜನತೆಗೆ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಿ. ಮೆಜಾರಿಟಿಯಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿರಿ. ಆದರೆ ಈಗ ಜನತೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಆಡಳಿತದಿಂದ ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಜಾತಿಯತೆಯನ್ನು ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಜಾತಿಯ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಜನತೆಯ ಪ್ರೀತಿಯಿಶ್ವರಗಳನ್ನು ಗಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಭಿದ್ಭಿದ್ವಾಗಿ ಒಡೆದು, ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಎತ್ತಿಕ್ಕಟ್ಟಿ ಮಾಡಬಾರದ್ದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇಲ್ಲದ ಅನಾಹುತಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದಲ್ಲಾ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಜನತೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ತಾವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರ ಒಂದು ಪಾದ ಏನಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ದರು ಸತ್ಯವಿದೆ. ಹುರುಳಿದೆ ಎಂಬುದು ಜನತೆಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾವು ಈ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿರುವುದು. ನಿಮ್ಮ ಒಂದು ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇದನ್ನು ತಂದಿರುವುದು, ಇದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಬಾಧಕವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದ ಮತ್ತು ಜನತೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದ ಕಾರಣ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಂಡು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—This has been replied by the Minister, and he has requested the Hon. Member to withdraw. Would the hon. Member like to withdraw his resolution ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ನಾನು ಇದನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—I will put it to the vote of the House
The question is :

“This Assembly is of the opinion that a recommendation be made to the Government of India to conduct a caste-wise census of the people of the State, which has been discontinued from 1951 to certain the political, economic and social advancement of the people caste-wise.”

The motion was negatived.

(Sri S. Bangarappa.—rose)

MR. DEPUTY SPEAKER.—Whenever I am on my legs reading something, I require a patient hearing. The Presiding Officers are not super-human beings. They are also human beings. If you go on disturbing, business cannot go on smoothly. We require your goodwill.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸರ್ಕಾರ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಳೆದಂತಹ ನಿಲುವು ಏನಿದೆ, ಅದನ್ನು ನಾವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ತಾವೇ ಈ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜಾತಿಗಳು ಹಿಂದುಳಿದಿವೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದುಕೊಂಡು ಕಳೆದ ಎರಡೂವರೆವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 70-80 ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಜಾತಿಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ನಾವು ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ವರ್ಗದವರೂ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ನಿರ್ಣಯ ತಂದಿದ್ದು. ಕರಾರುವಕ್ಕಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಎರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಂದ ಈ ನಿರ್ಣಯ ತಂದರೆ ತಾವು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದ ಜೋಸರ್ ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಈ ಒಂದು ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ತಾವು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಈಗ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ನಿಮ್ಮ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ನಾವು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬದವರು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಂದು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್‌ನವರಿಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ರಿಜರ್‌ವೇಷನ್ ಸೀಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ? ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಳೆದ ನಿಲುವು ನಿಂದಾಗಿ ನಾವು ಸಭಾತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಾಧರಣ ಜನರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ವಂಚನೆ ಮತ್ತು ಮೋಸ ಮಾಡಬೇಡಿ.

(ಎರೋಡಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಭಾತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರು)

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಕೆ. ನಾಯಕರ್.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು.....

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Now that the resolution has been turned down, there is no need to refer to it.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಕೆ. ನಾಯಕರ್.—ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಇಂತಿಂಥ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ, ಕ್ಯಾಸ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಸೆನ್ಸಸ್ ಅಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್‌ನೆಸ್ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ ಕ್ಯಾಸ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಸೆನ್ಸಸ್ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಯೋಗಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. 1941ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹ ಸೆನ್ಸಸ್ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಇದೆಯೋ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಯಾ ಆಯೋಗದವರು ವರದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಗಳವರು ಅದನ್ನು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ 1941ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸೆನ್ಸಸ್ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್‌ನೆಸ್ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಈಗ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕ್ಯಾಸ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಸೆನ್ಸಸ್ ಅಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನಿರರ್ಥಕವಾದ ವಾದ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The appointment of various commissions is a different matter and what is stated in the resolution is different.

(ii) re: Providing amenities to travelling Community in Bangalore city

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ (ಕೋಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ನಿರ್ಣಯ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ:—

“ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಬಡ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಸಂಚಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಮಾರೋಚಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ”...

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ನಿರ್ಣಯ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ:—ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಬಡ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಸಂಚಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಮಾರೋಚಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ.”

† ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ನಗರದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳ ಪೈಕಿ, ಹೆಚ್ಚು ತೊಂದರೆಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದರೆ, ಈ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ನಗರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೊಳ್ಳೆ ಕಾಟ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಾಗೂ ಈ ಬಸ್ಸಿನ ಆಸೌಕರ್ಯ-ಇಂಥಾ ನಾನಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇರುವ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಕಾವೇರಿ ಯೋಜನೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಪ್ಪಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಪಟ್ಟಣಗಳು ಗಗನಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರೋ ನಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣ ಹೊರಿಸಂಖ್ಯಾರ್ ಆಗಿ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಹಳ ಅತ್ಯಪ್ರಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ನಾನು ತಂದಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ, ಕೆಲವು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

ಸುಮಾರು 35-40 ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ, ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಭವವುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೆರುಡಾಚಾರ್ಯರು, ಪಣ್ಣುಗಂ ಮತ್ತು ನಾರಾಯಣರಾಯರು-ಈ ಮೂವರು ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು